

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 550 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj
neutralnosti**

1. SPREMNI ZA 55 %: OSTVARIVANJE KLIMATSKOG CILJA EU-A ZA 2030. NA PUTU KA KLIMATSKOJ NEUTRALNOSTI

Svijet je na prekretnici klimatske krize i krize bioraznolikosti; mi smo zadnja generacija koja još može nešto poduzeti na vrijeme. Ovo je presudno desetljeće kad je riječ o ispunjavanju obveza preuzetih u sklopu Pariškog sporazuma u interesu zdravlja, dobrobiti i blagostanja za sve. EU pritom pruža primjer drugima: postavio je ambiciozan cilj smanjenja emisija za barem 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. i želi postati prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. Ti ciljevi nisu više puka težnja ili ambicija; sad su to obveze ugrađene u prvi europski propis o klimi, kojim se stvaraju nove prilike za inovacije, ulaganja i otvaranje radnih mjesta.

U tom duhu sastavljen je paket zakonodavnih prijedloga kojima se EU nastoji pripremiti za ostvarivanje cilja od 55 % i postizanje **potrebne preobrazbe našeg gospodarstva, društva i industrije**. Riječ je o kolektivnoj odgovornosti i prilici koja mora biti dostupna svima, inovatorima i ulagačima, poduzećima i gradovima te potrošačima, kućanstvima i pojedincima. Svi imamo koristi od većih prirodnih površina, čistijeg zraka, manje vrućih i zelenijih gradova, zdravijih državljana, manje potrošnje energije i manjih iznosa na računima, kao i novih radnih mjesta, tehnologija i mogućnosti za industriju. U srži zelene tranzicije EU-a nalazi se izazov kako što brže i što pravednije ostvariti te koristi za sve i pritom ojačati našu konkurentnost, stvoriti radna mjesta budućnosti i učinkovito riješiti pitanja troškova i učinaka tranzicije.

Djelovanjem prije nego što dosegneмо točku nakon koje nema povratka moći ćemo osmisliti tu preobrazbu umjesto da na nju reagiramo i prilagođavamo joj se. Jasno je da je cijena nedjelovanja veća od troška ispunjavanja naših ciljeva u području klime, no brojke same po sebi ne mogu predočiti pogubne posljedice nepoduzimanja mjera. Ono bi moglo dovesti i do novih podjela u društvu: na one koji si mogu priuštiti čiste, moderne tehnologije na bazi energije iz obnovljivih izvora i one koji nemaju alternativu starim tehnologijama koje onečišćuju. Iduće generacije bit će pogođene češćim i intenzivnijim olujama, šumskim požarima, sušama i poplavama, koji bi mogli izazvati nove konflikte u svijetu. Stoga je rješavanje tih kriza pitanje **međugeneracijske i međunarodne solidarnosti**. Ono što postignemo u idućem desetljeću odredit će budućnost naše djece. Zbog toga postoji trajna i sve veća podrška javnosti ambicijama i djelovanju u području klime¹. Intenzivniji angažman u tom području posebno je važan za mlade, uključujući i današnje tinejdžere, koji kao pokretači promjena traže od vlada i EU-a da smjesta poduzmu odlučne mjere za zaštitu klime i okoliša za buduće naraštaje.

Današnji se prijedlozi nadovezuju na politike i zakonodavstvo koji već postoje u Europskoj uniji. U **europskom zelenom planu pružaju se smjernice za tu preobrazbu**. U njemu se uspostavljaju sastavnice gospodarstva sutrašnjice u kojem će važnu ulogu imati strategije za bioraznolikost, kružno gospodarstvo, nultu stopu onečišćenja, održivu i pametnu mobilnost, val obnove, održivu hranu, vodik, baterije, energiju iz obnovljivih izvora na moru i mnoge druge. Za potporu toj tranziciji predviđena su dosad nezabilježena sredstva, i to u sklopu plana oporavka EU-a, instrumenta **NextGenerationEU** iz kojeg će se za zelenu tranziciju izdvojiti najmanje 37 % sredstava, idućeg dugoročnog proračuna EU-a za razdoblje 2021.–2027. ili trajnom usmjerenošću na održivo financiranje i poticanje privatnih ulaganja. Nastavit ćemo

¹Posebno istraživanje Eurobarometra o klimatskim promjenama br. 513 (objavljeno 5. srpnja 2021.) https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en.

mobilizirati sve politike EU-a kako bismo potaknuli prelazak na klimatsku neutralnost, uključujući politike u području istraživanja, vještina i tržišnog natjecanja te industrijsku i trgovinsku politiku.

Predloženi paket temelji se na jasnim dokazima o potrebi da postignemo zadani cilj za 2030. i o tome kako ga postići na najbolji i najpravedniji mogući način. U Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030.² procijenjene su prilike i troškovi zelene tranzicije te se pokazalo da je konačni rezultat pozitivan ako osmislimo optimalnu kombinaciju politika. Pritom se nadovezujemo na spoznaju da je ono što je dobro za planet dobro i za ljude i gospodarstvo, što se odražava u rastu gospodarstva za više od 62 % od 1990., pri čemu su se emisije smanjile za 24 % u istom razdoblju, pa je jasno da rast ne podrazumijeva porast emisija CO₂.

Zahvaljujući tom iskustvu i spoznajama ovaj je paket najsveobuhvatniji skup prijedloga koje je Komisija predstavila u području klime i energetike. Njime se polažu temelji za nova radna mjesta i za otporno i održivo europsko gospodarstvo budućnosti te se postavlja regulatorna osnova za postizanje naših ciljeva na **pravedan, troškovno učinkovit i konkurentan** način. Određuje se cijena ugljika u više sektora, što će dovesti do znatnih dodatnih prihoda radi osiguravanja pravedne tranzicije i niže cijene čistih tehnoloških rješenja. Podržavaju se veće korištenje energije iz obnovljivih izvora i veće uštede energije te olakšava rast prodaje čistih novih vozila i čistih goriva za prijevoz. Industriji se omogućava da predvodi tranziciju i pruža joj se potrebna sigurnost za poticanje ulaganja i inovacija. Naglasak se stavlja na oporezivanje izvora energije u skladu s našim ciljevima u području klime i okoliša. Načelo „onečišćivač plaća” ovim se zakonodavnim paketom provodi u praksi. Njegov je cilj preokrenuti trend smanjenja kapaciteta prirode da ukloni ugljik iz atmosfere i poticanjem globalnog djelovanja u području klime osigurati da izmještanje emisija ugljika ne ugrozi naše klimatske ciljeve.

Paket za ostvarivanje cilja od 55 % („Fit for 55”) **jača primat EU-a poduzimanjem mjera i pozitivnim primjerom** u borbi protiv klimatskih promjena. Ipak, samo mjere koje poduzima EU nisu dovoljne i njima se ne mogu ostvariti potrebna smanjenja globalnih emisija. EU je i dalje u potpunosti predan multilateralnom globalnom poretku i poziva partnere diljem svijeta na suradnju. Zbog toga surađuje sa skupinama G7 i G20 te drugim međunarodnim partnerima kako bi pokazao da veće ambicije u području klime, gospodarsko blagostanje i održiv rast mogu ići ruku pod ruku. Uoči ključne 26. Konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („COP26”) koja će se održati u Glasgowu u studenome 2021. ovim se skupom prijedloga nastoji odrediti program suradnje s ostatkom svijeta u zelenoj tranziciji kojom se žele ukloniti prijetnje našem opstanku i stvoriti nove prilike za sve.

Paket za ostvarivanje cilja od 55 % sastoji se od niza međusobno povezanih prijedloga kojima se zajedno želi postići naša ambicija. U ovoj Komunikaciji daje se pregled prijedloga i njihovih međusobnih veza te se objašnjava skup instrumenata odabranih mjera politike. Predstavlja se kako se u sklopu paketa prijedloga nastoji postići ravnoteža između pravednosti, smanjenja emisija i konkurentnosti te se pokazuje kako različite politike funkcioniraju zajedno.

² [COM\(2020\) 562 final](#).

Paket za ostvarivanje cilja od 55 %: ukratko

Paket za ostvarivanje cilja od 55 % sastoji se od niza **međusobno povezanih prijedloga** koji su usmjereni na osiguravanje pravedne, konkurentne i zelene tranzicije do 2030. i nakon toga. Gdje je to moguće, postojeće zakonodavstvo postalo je ambicioznije, a izneseni su i novi prijedlozi gdje se za tim pokazala potreba. Općenito, u sklopu paketa jača se osam postojećih zakonodavnih akata i predstavlja pet novih inicijativa u nizu područja politika i gospodarskih sektora: klime, energetike i goriva, prijevoza, zgrada, korištenja zemljišta i šumarstva.

Zakonodavni prijedlozi temelje se na analizi u procjeni učinka u kojoj se u obzir uzima međusobna povezanost cijelog paketa. Analiza pokazuje da bi prekomjerno oslanjanje na jače regulatorne politike dovelo do nepotrebno visokih gospodarskih opterećenja, a samo određivanjem cijena ugljika ne bi se mogli prevladati trajni nedostaci tržišta i netržišne prepreke. Odabranom kombinacijom politika stoga se postiže osjetljiva ravnoteža između **određivanja cijena, ciljeva, standarda i mjera potpore.**

Određivanje cijena	Ciljevi	Pravila
<ul style="list-style-type: none">• Unaprijeđen sustav trgovanja emisijama, uključujući zrakoplovstvo• Proširenje trgovanja emisijama na pomorski i cestovni promet i na zgrade• Ažurirana Direktiva o oporezivanju energije• Novi mehanizam za prilagodbu ugljika na granicama	<ul style="list-style-type: none">• Ažurirana Uredba o raspodjeli tereta• Ažurirana Uredba o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu• Ažurirana Direktiva o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora• Ažurirana Direktiva o energetske učinkovitosti	<ul style="list-style-type: none">• Stroži kriteriji za emisije CO₂ iz automobila i kombija• Nova infrastruktura za alternativna goriva• ReFuelEU: održivija zrakoplovna goriva• FuelEU: čišća brodska goriva

Mjere potpore

- Korištenje prihoda i propisa za poticanje inovacija, jačanje solidarnosti i ublažavanje učinaka na ranjive skupine, osobito putem novog **socijalnog instrumenta za klimatsku politiku i poboljšanih Fonda za modernizaciju i Inovacijskog fonda.**

2. PRISTUP NA RAZINI CIJELOGA GOSPODARSTVA: PRAVEDNA, KONKURENTNA I ZELENA TRANZICIJA

Cilj je paketa za ostvarivanje cilja od 55 % ispuniti EU-ov ambiciozniji cilj smanjenja emisija na korist svih Europljana i stvoriti prilike za sudjelovanje u tranziciji, pomoći

onima kojima je to najpotrebnije i potaknuti veća ukupna smanjenja emisija. Njime će se potaknuti zeleni oporavak EU-a nakon pandemije, pomoći u širenju ekoloških standarda izvan granica EU-a i potaknuti inovativniji proizvodi i tehnologije budućnosti.

2.1. Socijalno pravedna tranzicija: borba protiv nejednakosti i energetskog siromaštva djelovanjem u području klime

Prelazak na klimatsku neutralnost može biti jedinstvena prilika za smanjenje sustavne nejednakosti. Primjerice, instrumentima za određivanje cijena ugljika ostvaruju se prihodi koji se mogu ponovno uložiti u rješavanje problema energetskog siromaštva i mobilnosti ranjivih skupina, poticanje inovacija i gospodarskog rasta te otvaranje radnih mjesta. Pritom nije riječ samo o pravednosti i solidarnosti, nego i o široj društvenoj potrebi da se uklone nejednakosti koje su postojale prije europskog zelenog plana i koje bi se pogoršale bez odlučne borbe protiv klimatskih promjena i rada na postizanju nulte stope onečišćenja.

Stoga je **solidarnost ključno načelo europskog zelenog plana**, i to između generacija, država članica, regija, ruralnih i urbanih područja i različitih dijelova društva, i ugrađeno je u mehanizam za pravednu tranziciju i niz drugih instrumenata uvedenih na razini EU-a posljednjih godina. Postizanje klimatske neutralnosti iziskivat će zajednički osjećaj svrhe, zajednička nastojanja i shvaćanje da postoje različita polazišta i izazovi. Brojni građani, a posebno mladi, spremni su promijeniti svoje obrasce potrošnje i mobilnosti kad ih na to potaknu relevantne informacije kako bi ograničili svoj ugljični otisak i živjeli u zelenijem i zdravijem okolišu. Osim toga, u ovom se paketu odgovara i na zabrinutost onih na čije zaposlenje ili dohodak utječe tranzicija.

Taj se pristup odražava u cijelom paketu za ostvarivanje cilja od 55 %, od raspodjele tereta za postizanje klimatskih ciljeva među državama članicama na temelju njihova relativnog bogatstva do uzimanja u obzir njihovih različitih mogućnosti za raspodjelu prihoda i rješavanja pitanja nejednakosti u svakoj od njih. Time se naglasak stavlja na potrebu za većom solidarnošću i socijalnom pravednošću kako bi se mogla pratiti veća razina ambicije i brzina tranzicije.

U tom će duhu paralelno s uvođenjem novog sustava za trgovanje emisijama u sektoru cestovnog prometa i zgrada novi **socijalni instrument za klimatsku politiku** omogućiti namjensko financiranje državama članicama kako bi se pružila potpora najpogođenijim građanima ili onima kojima prijeti rizik od siromaštva u području energije ili mobilnosti. Energetsko siromaštvo danas pogađa do 34 milijuna ljudi u Europskoj uniji. Navedenim instrumentom pomoći će se ublažiti troškove onima koje će povećanje cijena fosilnih goriva tijekom tranzicije najviše pogoditi. Novim instrumentom promicat će se pravednost i solidarnost među državama članicama i u njima te ujedno ublažiti rizik od siromaštva u području energije ili mobilnosti. Njime će se nadograditi i dopuniti postojeći mehanizmi solidarnosti³. Za socijalni instrument za klimatsku politiku iz proračuna EU-a izdvojit će se 72,2 milijarde EUR u tekućim cijenama za razdoblje 2025.–2032. na temelju novog sustava za trgovanje emisijama. On će državama članicama omogućiti da pruže potporu ranjivim kućanstvima s niskim ili srednjim dohotkom, korisnicima prijevoznih usluga i mikropoduzećima pogođenima proširivanjem sustava za trgovanje emisijama na zgrade i prijevoz. Obuhvatit će i

³ Npr. Kohezijski fond, Fond za pravednu tranziciju i Europski socijalni fond plus.

potporu ulaganjima za povećanje energetske učinkovitosti i obnove zgrada te čišće grijanje i hlađenje i uključiti energiju iz obnovljivih izvora tako da se na održiv način mogu smanjiti emisije CO₂ i računi za energiju ranjivih kućanstava i mikropoduzeća. Iz njega će se financirati pristup mobilnosti s nultim i niskim emisijama. Gdje je to potrebno i koliko god treba, iz instrumenta se mogu pokriti izravne potpore dohotku, dok se provode zelena ulaganja i ostvaruju njihove koristi putem tog instrumenta i, među ostalim, putem Mehanizma za oporavak i otpornost i Europskog fonda za regionalni razvoj.

Sredstva će u načelu odgovarati iznosu od 25 % očekivanih prihoda iz novog sustava za trgovanje emisijama koji će obuhvaćati sektore zgrada i cestovnog prometa, s početkom godinu dana prije nego što određivanje cijene ugljika stupi na snagu kako bi bio spreman za promjenu. Kombinirat će se s nacionalnim doprinosima od najmanje 50 posto. Komisija će uskoro predložiti izmjenu Odluke o vlastitim sredstvima i višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. kako bi se taj novi instrument uzeo u obzir. Usto, namjerava dati dodatne smjernice državama članicama prijedlogom preporuke Vijeća o tome kako na najbolji mogući način uzeti u obzir socijalne i radne aspekte klimatske tranzicije.

Komisija će 2028. procijeniti uspješnost socijalnog instrumenta za klimatsku politiku, među ostalim u odnosu na željene učinke Uredbe o raspodjeli tereta i primjenu sustava za trgovanje emisijama u novim sektorima.

Kako bi se dodatno ojačala socijalna dimenzija, Komisija poziva države članice da iskoriste dio prihoda ostvarenih dražbom emisijskih jedinica za sektore zgrada i cestovnog prometa kako bi ublažile učinke tranzicije na ranjiva kućanstva s nižim i srednjim primanjima i korisnike prijevoznih usluga, čime bi se nadopunio socijalni instrument za klimatsku politiku.

Države članice s većim udjelom fosilnih goriva u kombinaciji izvora energije, većim emisijama stakleničkih plinova, višim energetske intenzitetom i nižim BDP-om po stanovniku imat će koristi i od **poboljšanog Fonda za modernizaciju**. Sredstva u tom fondu ovisit će o cijeni ugljika, no on će se ojačati s dodatnih 192,5 milijuna emisijskih jedinica.

Naposlijetku, uspostaviti će se i trajna **solidarnost u okviru Uredbe o raspodjeli tereta i sustava EU-a za trgovanje emisijama**, u kojem se desetina emisijskih jedinica za dražbe preraspodjeljuje među državama članicama.

2.2. Konkurentna tranzicija: nove prilike zahvaljujući industrijskim i sektorskim promjenama

Za ostvarivanje cilja za 2030. bit će potrebna sustavna preobrazba cjelokupnog gospodarstva. Predstojećim revizijama nacionalnih energetske i klimatske planova i Uredbe o upravljanju osigurat će se integrirano planiranje, provedba i praćenje zelene tranzicije do 2030. Omogućit će se uravnotežen napredak EU-a i država članica na putu ka postizanju ciljeva. To se odražava u prijedlozima za ostvarivanje cilja od 55 % i predviđenim mjerama u području industrije, prijevoza, zgrada i energije. Komplementarne i ciljne politike na razini EU-a i nacionalnoj razini ubrzat će promjene ponašanja, tehnološke inovacije i uvođenje novih tehnologija te razvoj nove infrastrukture. Okosnica paketa je nadgradnja važnih postignuća **sustava EU-a za trgovanje emisijama** njegovim jačanjem i primjenom na nove sektore u kojima dosad nije bilo smanjenja emisija. Iskustva iz zadnjih 16 godina pokazala su da je trgovanje

emisijama vrlo djelotvoran mehanizam za troškovno učinkovito smanjenje emisija, a prihodi koji se time ostvaruju mogu se iskoristiti za potporu prelasku na čišću proizvodnju i poticanje inovacija.

Osim signala cijene ugljika, potrebni su jasni **ciljevi** kako bi se potaknule promjene kao što su one predviđene u Uredbi o raspodjeli tereta, kojom će se države članice ovlastiti da poduzmu nacionalne mjere za smanjenje emisija u sektorima zgrada, prijevoza, poljoprivrede, otpada i male industrije. Zahvaljujući prijedlogu na razini EU-a do 2030. trebalo bi se ostvariti smanjenje emisija od 40 % u tim sektorima u odnosu na stanje 2005. Načela prema kojima se svakoj državi članici dodjeljuje relativni teret ostaju ista kao prije. Njihove različite mogućnosti za poduzimanje mjera i dalje se uzimaju u obzir određivanjem nacionalnih ciljeva na temelju BDP-a po glavi stanovnika, uz prilagodbe kojima se uzimaju u obzir okolnosti u državi članici i troškovna učinkovitost.

Primjenom sustava za trgovanje emisijama na nove sektore dopunjuju se druge politike iz paketa kako bi se potaknule promjene u javnim i privatnim ulaganjima, ponašanju potrošača i poslovnoj praksi. Procjene učinka koje je provela Komisija pokazuju da bi odluka da se sustav za trgovanje emisijama ne primjenjuje na te sektore iziskivala bitno strože regulatorne mjere u svim sektorima nego što je predloženo u ovom paketu, konkretno kad je riječ o standardima za goriva, energiji iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti te oporezivanju.

2.2.1. Industrijska transformacija i određivanje cijena ugljika

Zelena tranzicija predstavlja brojne mogućnosti za industriju EU-a, a svijet prati naš primjer dok razvijamo tržišta čistih novih tehnologija i proizvoda te otvaramo održiva, lokalna i dobro plaćena radna mjesta u EU-u. Industrija EU-a spremna je ulagati, ali potrebni su joj predvidljivost i dosljedan regulatorni okvir, pristup infrastrukturi i potpora inovacijama.

Paket uključuje nove zahtjeve za dekarbonizaciju proizvodnih procesa u industriji, ali i potporne mehanizme za prihvaćanje novih tehnologija. Inovacijski fond, koji podupire poduzeća i ulaganja malih i srednjih poduzeća u čistu energiju, povećat će financiranje inovativnih projekata i infrastrukture za dekarbonizaciju industrije. Posebna pažnja posvetit će se projektima u sektorima obuhvaćenima mehanizmom za prilagodbu ugljika na granicama.

Kao odgovor na potrebu za većim smanjenjem emisija, Komisija danas predlaže da bi do 2030. sektori obuhvaćeni revidiranim EU-ovim sustavom za trgovanje emisijama (ETS)⁴ morali smanjiti svoje emisije stakleničkih plinova do 61 % u odnosu na razine iz 2005. Kako bismo to postigli, moramo smanjiti godišnju gornju granicu emisija u skladu s planom za postizanje ambicioznijeg cilja za 2030.

Radi jačanja uloge određivanja cijena ugljika u prometnom sektoru Komisija predlaže postupno proširenje sadašnjeg ETS-a EU-a na **pomorski sektor** u razdoblju od 2023. do 2025. **Zrakoplovni** operatori morat će učiniti više kako bi smanjili emisije, pa Komisija stoga predlaže postupno ukidanje besplatnih emisijskih jedinica koje taj sektor trenutačno prima. Kako bi se obuhvatile i emisije iz zrakoplovstva na globalnoj razini, Program za

⁴ Energetski sektor, energetski intenzivni industrijski sektori uključujući rafinerije nafte, čeličane i proizvodnju željeza, aluminijske, metala, cementa, vapna, stakla, keramike, celuloze, papira, kartona, kiselina i visokotonažnih organskih kemikalija, kao i zrakoplovni i pomorski sektor.

neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) provest će se u sklopu Direktive o sustavu EU-a za trgovanje emisijama. Nastavit ćemo provoditi domaće politike i surađivati sa svojim partnerima na međunarodnoj razini u okviru Međunarodne pomorske organizacije i Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO).

Fosilna goriva koja se koriste u **cestovnom prometu i zgradama** važan su izvor emisija i onečišćenja. Dekarbonizacija tih sektora dosad je bila vrlo teška, što s druge strane znači da postoji velik potencijal za inovacije i stvaranje radnih mjesta. Na primjer, trgovanje emisijama u cestovnom prometu potaknut će ponudu čistih goriva za postojeća vozila. To će dovesti do razvoja goriva dostupnih na tržištu za postojeći vozni park i potaknuti dobavljače goriva da ih dekarboniziraju. Međutim, cijena ugljika sama po sebi ne jamči brz prelazak na mobilnost s nultim emisijama, za koju su potrebne komplementarne politike, uključujući one za infrastrukturu za punjenje.

Slično tome, primjenom trgovanja emisijama na goriva u sektoru zgrada pridonijelo bi se uvođenju čistih goriva za grijanje na tržište, skratila razdoblja povrata od ulaganja u obnovu i ubrzala zamjena goriva za grijanje i hlađenje u postojećim zgradama. Uz to bi se uvele mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada te uređaja i sustava koji troše energiju kako bi se sveukupne potrebe za energijom u našim domovima i energije za grijanje i hlađenje također smanjile.

Zbog toga Komisija predlaže da se **od 2026. sustav trgovanja emisijama počne primjenjivati na cestovni promet i zgrade**. To će se provesti u odvojenom sustavu usmjerenom na dobavljače goriva na početku opskrbnog lanca, čime će se odgovornost za usklađenost sa sustavom prenijeti na proizvođače goriva umjesto da se od pojedinačnih kućanstava ili korisnika cestovnog prometa traži izravno sudjelovanje. Za emisije iz sektora cestovnog prometa i zgrada odredit će se gornja granica koja će se s vremenom smanjivati kako bi se smanjile i ukupne emisije.

Ako ambicije međunarodnih partnera ne budu pratile EU-ove, postoji rizik od izmještanja emisija ugljika jer bi se proizvodnja preselila iz EU-a u druge države s nižim ciljevima smanjenja emisija. Ako se taj rizik ostvari, neće biti smanjenja globalnih emisija. Zbog toga Komisija, kako je detaljnije opisano u 4. odjeljku ove Komunikacije, predlaže **mehanizam za prilagodbu ugljika na granicama**, čime bi se odredila cijena uvoza ograničenog broja visokoonečišćujućih proizvoda na temelju udjela ugljika u njima.

Ta industrijska tranzicija do 2030. i daljnji napredak prema postizanju klimatske neutralnosti nakon toga moraju biti zajednički i uključiv projekt osmišljen u suradnji s industrijskim ekosustavima. U ažuriranoj industrijskoj strategiji najavljeno je zajedničko stvaranje **planova tranzicije** sa socijalnim partnerima i drugim dionicima kako bi se utvrdio najbolji način da se ubrza i iskoristi dvostruka tranzicija razmatrajući pritom razmjere, brzinu i uvjete svakog industrijskog ekosustava. U tim će se planovima odrediti opseg potreba, uključujući prekvalifikaciju, ulaganja ili tehnološke potrebe i osmisliti mjere za njihovo ispunjavanje, pri čemu će uporište biti elementi kao što su smjernice industrijske strategije. Prednost se daje ekosustavima koji se obvezuju na tranziciju, suočeni su s najviše izazova i teško pogođeni krizom, kao što su mobilnost, građevinarstvo i energetske intenzivne industrije.

Komisija je svjesna toga da zelena tranzicija može biti uspješna samo ako EU raspolaže kvalificiranom radnom snagom koja mu je potrebna kako bi ostao konkurentan. Obrazovanje i osposobljavanje ključni su za veću osviještenost i jačanje vještina za

zeleno gospodarstvo s pomoću instrumenata kao što su zelena komponenta programa Erasmus+ i Koalicija „Obrazovanje za klimu”. S novim europskim programom vještina za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost Komisija pokreće vodeće inicijative kojima će građani steći vještine koje će im zaista trebati za zelenu i digitalnu tranziciju. U sklopu tog programa Komisija olakšava i razvoj obveza za prekvalifikaciju i dodatno osposobljavanje u svim industrijskim ekosustavima. Više ekosustava, uključujući automobilski, već se obvezalo da će u okviru Pakta za vještine prekvalificirati i dodatno osposobiti svoju radnu snagu u cijelom vrijednosnom lancu.

2.2.2. Čišća mobilnost i goriva za prijevoz

Osim određivanja cijena ugljika potrebne su i druge mjere kako bi se promet usmjerio ka nultim emisijama i smanjilo onečišćenje zraka s obzirom na to da promet predstavlja gotovo četvrtinu emisija stakleničkih plinova u EU-u i glavni je uzrok onečišćenja zraka u gradovima. Emisije su i dalje veće nego 1990., a za postizanje klimatske neutralnosti ukupne emisije iz prometa trebat će se smanjiti za 90 % do 2050.⁵

Stoga paket za ostvarivanje cilja od 55 % uključuje četiri prijedloga kojima se promiču čišća vozila i goriva na tehnološki neutralan način. **Revizijom standarda za emisije CO₂** za nove automobile i kombije nastoje se dodatno smanjiti emisije stakleničkih plinova iz tih vozila, čime će se osigurati jasan i realan plan za ostvarivanje mobilnosti s nultim emisijama. Potražnja potrošača za vozilima s nultim emisijama već je u velikom porastu⁶.

Uredbom o infrastrukturi za alternativna goriva osigurat će se potrebno uvođenje interoperabilne infrastrukture prilagođene korisnicima za punjenje čišćih vozila u cijelom EU-u, pri čemu će se ići ukorak s razvojem tržišta i zajamčiti pokrivenost ruralnih i udaljenih područja. Predloženi obvezni ciljevi za infrastrukturu za alternativna goriva ključni su za potporu većem uvođenju čišćih vozila i postojanom rastu tog tržišta koje nudi sjajne prilike za automobilsku industriju EU-a.

Sve se te mjere međusobno nadopunjuju. Budući da prosječni automobil traje od 10 do 15 godina, potrebno je hitno odrediti cijenu ugljika u cestovnom prometu kako bi postojeći vozni park postao čišći. Osim toga, ambiciozniji standardi za emisije CO₂ pridonijet će brzom uvođenju vozila s nultim emisijama na naše ceste, a obveze u pogledu infrastrukture pridonijet će uspostavi potrebnih postaja za punjenje milijuna novih vozila koja se očekuju do 2030. i dok nastavljamo razvijati održiv i globalno konkurentan vrijednosni lanac baterija.

Tranzicija automobilske industrije i njezina vrijednosnog lanca već je u tijeku. Iziskuje korištenje financijskih sredstava iz Inovacijskog fonda i mogućnosti koje za ulaganja nude pravila o državnim potporama kako bi se stvorile nove poslovne prilike u različitim segmentima industrijskog ekosustava. Osim toga, Europski socijalni fond plus (ESF+), InvestEU i drugi EU-ovi programi financiranja mogu se upotrijebiti za potporu mjerama prekvalifikacije i dodatnog osposobljavanja.

⁵ U odnosu na razine iz 1990.

⁶ U zadnjem tromjesečju 2020. u EU-u je registrirano gotovo pola milijuna novih vozila na električni pogon. To je najveći broj dosad, čime je tržišni udio porastao na nezabilježeni 17 %. Novih vozila na električni pogon milijun je na godišnjoj razini, što znači da se postojeći električni vozni park udvostručio u samo 12 mjeseci (Tromjesečno izvješće o europskim tržištima električne energije, 4. tromjesečje 2020.).

Komisija predlaže i da se u ETS **uvrste zrakoplovni i pomorski sektor** te tako u njima promiču održiva goriva, dok bi ona koja onečišćuju bila skuplja za dobavljače. Inicijativom **ReFuelEU Aviation** promiču se održiva zrakoplovna goriva, a njihovi dobavljači postaju dužni u sve većem ih udjelu kombinirati s postojećim gorivom za mlazne motore kojim se opskrbljuju zrakoplovi u zračnim lukama EU-a; usto, potaknut će se i uporaba sintetičkih goriva, poznatih kao e-goriva. Budući savez za zrakoplovstvo s nulnim emisijama nadopunit će te mjere kako bi se osigurala spremnost tržišta na disruptivne konfiguracije zrakoplova (npr. na vodik ili električnu energiju). Komisija poziva Vijeće i Europski parlament da brzo postignu dogovor o ažuriranom regulatornom okviru za jedinstveno europsko nebo, za koji se procjenjuje da bi pridonio smanjenju emisija iz zrakoplovstva do 10 %.

Prijedlogom inicijative **FuelEU Maritime** za promicanje održivih pomorskih goriva odredit će se novi zahtjevi za brodove, bez obzira na zastavu pod kojom plove i neovisno o tome uplovljavaju li u luku u EU-u ili isplovljavaju iz nje, što će se postići određivanjem najviše gornje vrijednosti udjela stakleničkih plinova u energiji koju troše i postupnim snižavanjem te vrijednosti. Budući savez za vrijednosni lanac goriva iz obnovljivih izvora i niskougljičnih goriva potaknut će ponudu i uvođenje najperspektivnijih goriva u svim vrstama prometa.

Sigurnost u pogledu količine emisija u tim sektorima može se dobiti samo tako da se osigura da su nova goriva u skladu s kriterijima održivosti za obnovljive izvore energije. Ta se povezanost mora održati i pritom moramo biti sigurni da promičemo samo najčišća napredna biogoriva i nova elektrogoriva s najboljim rezultatima u pogledu emisija. U zrakoplovstvu će se uvesti Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA). Te se mjere dopunjuju revidiranom Direktivom o oporezivanju energije kojom će se čišća goriva učiniti atraktivnijima u svim vrstama prijevoza i zatvoriti moguće rupe u zakonima koje bi omogućile daljnju uporabu onečišćujućih goriva.

2.2.3. Energija

Na korištenje energije otpada 75 % emisija u EU-u pa je stoga preobrazba energetske sustava ključna za naše ambicije u području klime. Većom uštedom energije i korištenjem više energije iz obnovljivih izvora potaknut će se otvaranje radnih mjesta, rast i smanjenje emisija.

Za postizanje cilja za 2030. u ažuriranoj **Direktivi o promicanju energije iz obnovljivih izvora** predlaže se povećanje ukupnog obvezujućeg cilja sa sadašnjih 32 % na novi udio od 40 % energije iz obnovljivih izvora u kombinaciji izvora energije u EU-u. To će se nadopuniti okvirnim nacionalnim doprinosima iz kojih će se vidjeti koliko bi svaka država članica trebala pridonijeti kako bi se ostvario zajednički cilj. Prijedlogom se kombinacijom sektorskih ciljeva i mjera pomaže državama članicama da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste svoj potencijal za troškovno učinkovito korištenje energije iz obnovljivih izvora. Cilj mu je poticanjem elektrifikacije koja se temelji na obnovljivim izvorima učiniti energetske sustav čistim i učinkovitim, a u sektorima kao što su industrija i promet, gdje je to teže, promicat će se uvođenje goriva iz obnovljivih izvora kao što je čisti vodik.

Manja potrošnja energije omogućuje nam smanjenje emisija i niže troškove energije za potrošače i industriju. U reviziji Direktive o promicanju energije iz obnovljivih izvora predlaže se povećanje razine ambicije za ciljeve energetske učinkovitosti na razini EU-a i

propisuje njihova obvezna primjena. Time bi se potrošnja energije trebala smanjiti za 9 % do 2030. u odnosu na polazna predviđanja⁷. U sklopu toga mjere država članica vodit će se i nacionalnim indikativnim referentnim vrijednostima za energetske učinkovitosti izračunanim prema novoj formuli. Revizijom Direktive o energetske učinkovitosti zgrada, koja se planira u drugoj polovini godine, utvrdit će se konkretne mjere za ubrzanje obnove zgrada i tako doprinijeti ciljevima energetske učinkovitosti, uporabe energije iz obnovljivih izvora i smanjenju emisija stakleničkih plinova u sektoru zgrada.

Sustavom oporezivanja energetske proizvoda mora se davanjem odgovarajućih poticaja očuvati unutarnje tržište i poduprijeti zelena tranzicija. Stoga se u reviziji **Direktive o oporezivanju energije** predlaže usklađivanje minimalnih poreznih stopa na goriva za grijanje i prijevoz s ciljevima EU-a u području klime i okoliša, uz ublažavanje socijalnog učinka. Novim pravilima uklonit će se zastarjela izuzeća, primjerice u zračnom i pomorskom prometu, i drugi poticaji za korištenje fosilnih goriva, a potaknut će se korištenje čistih goriva.

2.3. Zelena tranzicija: zaštita prirode i povećanje prirodnog ponora ugljika u EU-u

Paralelne krize u području klime i bioraznolikosti ne mogu se tretirati odvojeno; ili ćemo ih riješiti zajedno ili nećemo riješiti nijednu od njih. To znači i da ne smijemo trošiti više resursa nego što je održivo za naš planet. Pomognemo li osjetljivim kopnenim i morskim ekosustavima da se oporave, oni će zauzvrat biti izvor života na planetu i odigrati ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Obnova prirode i omogućavanje ponovnog procvata bioraznolikosti ključni su za apsorpciju i skladištenje većih količina ugljika.

Stoga moramo povećati kapacitet šuma, tla, močvarnih zemljišta i tresetišta, mora i drugih vodnih tijela EU-a da djeluju kao ponori i zalihe ugljika. U moderniziranom poljoprivrednom sektoru potrebne su nam i poljoprivredne prakse kojima se zemljište i priroda stavljaju na prvo mjesto, a kvaliteta tla obnavlja kako bi se omogućila sigurnost opskrbe hranom.

U sklopu ažurirane **Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu** Komisija predlaže višu razinu ambicije za proširenje prirodnog uklanjanja ugljika u EU-u, što je od presudne važnosti za postizanje ravnoteže emisija i klimatske neutralnosti. U novom prijedlogu nastoji se preokrenuti sadašnji trend smanjenja uklanjanja CO₂ i povećati kvaliteta i količina šuma i drugih prirodnih ponora ugljika u EU-u. Predlaže se utvrđivanje cilja EU-a za neto uklanjanje stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF) u iznosu od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ do 2030. Kao doprinos tom zajedničkom cilju predlažu se i posebni nacionalni ciljevi. Nakon 2030. Komisija će procijeniti napredak i planira prijedloge kojima bi se taj sektor usmjerio ka postizanju klimatske neutralnosti, uzimajući u obzir emisije i uklanjanja iz sektora LULUCF i emisije iz poljoprivrede koje se ne odnose na CO₂.

⁷ Referentni scenarij koji se koristi kao polazište za određivanje razine ambicije ciljeva Unije ažuriran je u zakonodavnom prijedlogu za reviziju Direktive o energetske učinkovitosti. Odsad će se ciljevi izračunavati na temelju referentnog polaznog scenarija iz 2020., dok su se sadašnji ciljevi energetske učinkovitosti izračunavali na temelju referentnog polaznog scenarija iz 2007.

Države članice zadržat će određenu fleksibilnost s obzirom na podjelu tereta između Uredbe o raspodjeli tereta i sektora LULUCF, čime se još jednom naglašava komplementarnost prijedloga iz paketa za ostvarivanje cilja od 55 %.

Komisija isto tako poduzima brojne mjere kako bi potaknula dobre prakse u proizvodnji biomase i osigurala da ponuda i potražnja drvne biomase ostanu u okvirima održivosti⁸ i u skladu s našim ciljevima obnove bioraznolikosti, unapređenja zdravlja prirode i zadržavanja unutar ograničenja našega planeta.

Prijedlog o proizvodnji energije iz obnovljivih izvora uključuje **strože kriterije održivosti za bioenergiju**, što se postiže proširenjem njihova područja primjene i područja na kojima nabava biomase nije dopuštena. Bioenergija trenutačno čini oko 60 % proizvedene energije iz obnovljivih izvora. Predviđa se da će se njezin udio smanjiti u razdoblju od 2030. do 2050., dok će se ukupna potražnja za energijom iz obnovljivih izvora povećati. U prijedlogu se potvrđuje kaskadno načelo kojim se prednost daje korištenju drva s najvećom dodanom vrijednošću te se osigurava da su nacionalni programi potpore za korištenje održivo nabavljene biomase u skladu s njim te da se izbjegavaju štetni učinci na bioraznolikost.

Novom strategijom EU-a za šume, koja je predstavljena zajedno s paketom za ostvarivanje cilja od 55 %, kao i budućim novim strategijama za tlo, propisom EU-a o obnovi prirode i inicijativom za sekvestraciju ugljika u poljoprivredi koji se planiraju u drugoj polovini 2021. dodatno će se ojačati prirodni ponori ugljika u EU-u, osigurati ključno mjesto bioraznolikosti u sveukupnom pristupu i istaknuti ključne socijalne i ekonomske funkcije šumarstva u sektorima koji se na njemu temelje.

3. PRILIKE I POTICAJI: INOVACIJE I ULAGANJA ZA KONKURENTNU TRANZICIJU

Prelaskom na klimatski neutralno gospodarstvo potaknut će se inovacije. Europski zeleni plan je strategija rasta: kako je navedeno u ažuriranoj industrijskoj strategiji, u prijedlozima za ostvarivanje cilja od 55 % nude se znatne prilike za razvoj, primjenu i izvoz niskougljičnih tehnologija i nastanak zelenih radnih mjesta⁹.

Uspostavom jasnog okvira politike s detaljnim ciljevima i politikama Komisija pruža sigurnost ulagačima i smanjuje rizik od ulaganja u industrije s visokim emisijama ugljika koje će uskoro postati zastarjele i iza kojih će ostati neiskoristiva imovina. Zahvaljujući sve aktivnijem globalnom djelovanju u području klimatskih promjena EU ostvaruje prednost jer prvi poduzima potrebne korake. Ulaganja u niskougljično gospodarstvo mogu potaknuti gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta, ubrzati prelazak na čistu energiju, povećati dugoročnu konkurentnost i odigrati važnu ulogu u zelenom oporavku.

Dugoročni proračun EU-a i njegov paket za oporavak pod nazivom **NextGenerationEU** posebno su osmišljeni za potporu zelenoj tranziciji. Konkretno, 30 % programa u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. namijenjeno je za potporu djelovanjima u području klime, primjerice u sklopu kohezijske politike, poljoprivrede i programa LIFE za klimu i okoliš. Cilj da se 35 % financijskih sredstava za istraživanja i

⁸ Zbirka publikacija JRC-a – Sažetak o ulozi biogospodarstva temeljenog na šumama u ublažavanju klimatskih promjena putem skladištenja ugljika i zamjene materijala (europa.eu).

⁹ Vidjeti Procjenu učinka priloženu Komunikaciji o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030., SWD(2020) 177 final.

inovacije u okviru programa Obzor Europa namijeni za zelena ulaganja i niz partnerstava i misija¹⁰ u okviru programa sredstva su za izgradnju održivih i inovativnih rješenja za zelenu tranziciju. U okviru Obzora Europa pruža se znatna potpora MSP-ovima, a posebno novoosnovanim i izdvojenim („spinout“) poduzećima s ciljem poticanja i razvoja revolucionarnih inovacija.

Uz to, nacionalni planovi država članica za oporavak i otpornost, koji se financiraju iz **mehanizma za oporavak i otpornost**, moraju doprinijeti zelenoj tranziciji mjerama za koje je izdvojeno najmanje 37 % dodijeljenih sredstava iz planova. Ipak, javna sredstva neće biti dovoljna. Strategija za financiranje prelaska na održivo gospodarstvo pomoći će aktiviranju privatnih ulaganja koja su potrebna za financiranje tranzicije¹¹.

Komisija će nastaviti poticati ulaganja u zelenu tranziciju. U reviziji smjernica za državne potpore u području okoliša i energetike Komisija će obratiti posebnu pozornost kako bi osigurala da te potpore odražavaju opseg i ambiciju europskog zelenog plana. Iako je nedavna evaluacija aktualne Komunikacije o pravilima o državnim potporama za važne projekte od zajedničkog europskog interesa pokazala da odredbe dobro funkcioniraju, potrebne su određene ciljne prilagodbe, uključujući daljnje poticanje otvorenosti i lakše uključivanje MSP-ova te pružanje smjernica o kriterijima za objedinjavanje sredstava iz nacionalnih proračuna i programâ EU-a.

Stoga će prijedlozi za ostvarivanje cilja od 55 % sadržavati vlastite namjenske financijske instrumente za potporu pravednoj tranziciji na temelju prihoda ostvarenih **proširenjem i jačanjem trgovanja emisijama**. Time se još jednom naglašava međusobna povezanost elemenata ovog paketa prijedloga. Postojeći mehanizmi solidarnosti i fondovi ojačani su kako bi se postigli veći distribucijski učinci i potaknula daljnja ulaganja u inovativna niskougljična rješenja. Veličina i područje primjene Inovacijskog fonda prošireni su kako bi se omogućila potpora za projekte u obliku ugovora za kompenzaciju razlike u odnosu na ugljik i time potaknulo smanjenje emisija iz industrije.

4. ODRŽIV EU U ODRŽIVOM SVIJETU

Iako udio EU-a u globalnim emisijama CO₂ iznosi samo 8 %, EU je svjestan svoje odgovornosti za veći udio kumulativnih emisija. Zato se obvezao da će krenuti na put ka zelenom, konkurentnom, uključivom i kružnom gospodarstvu. Europski zeleni plan, naša strategija rasta i konkurentnosti, doprinosi preobrazbi globalnog diskursa i utječe na politička i poslovna tržišta te pruža primjer drugima.

Globalni angažman i međunarodna suradnja ključni su za rješavanje klimatske krize, u čemu EU aktivno surađuje s partnerskim zemljama na bilateralnoj i multilateralnoj razini.

Paket prijedloga za ostvarivanje cilja od 55 % ključna je etapa na putu ka Glasgowu, u kojem će se krajem godine održati iduća Konferencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP26). Ona će biti temelj za ispunjavanje obveza koje je EU preuzeo u odnosu na planet i cjelokupno čovječanstvo, kako je dogovoreno Pariškim sporazumom.

EU je odlučan postići da koristi od dekarbonizacije u EU-u ne potaknu prebacivanje emisija ugljika izvan naših granica. Izmještanje emisija ugljika trenutačno se sprečava

¹⁰ Za zelenu tranziciju posebno su relevantne misije o klimatski neutralnim i pametnim gradovima; zdravim oceanima, morima, obalnim i unutarnjim vodama; zdravlju tla i hrani te prilagodbi klimatskim promjenama, uključujući društvenu preobrazbu.

¹¹ [COM\(2021\) 390 final](#).

izdavanjem besplatnih emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisija (ETS). Taj se sustav pokazao djelotvornim u otklanjanju rizika od izmještanja emisija ugljika, no ujedno destimulira ulaganja u zeleniju proizvodnju u EU-u i izvan njega.

U tom duhu Komisija danas predlaže **mehanizam za prilagodbu ugljika na granicama**. Taj je mehanizam osmišljen kao instrument klimatske politike i njime se uvodi tržišna dinamika kojom se cjelovitost klimatske politike EU-a i globalne klimatske politike štiti smanjenjem emisija stakleničkih plinova u EU-u i na globalnoj razini, a ujedno potiču modernizacija i održivost relevantnih sektora te smanjenje njihovih emisija ugljika.

Mehanizam će se postupno uvoditi za nekoliko odabranih proizvoda. Prvih godina primjenjivat će se pojednostavnjeni sustav s ciljem olakšavanja nesmetanog uvođenja mehanizma. Prijedlogom mehanizma osigurat će se ista cijena ugljika za domaće proizvode i proizvode iz uvoza te će stoga biti nediskriminirajući i u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije i drugim međunarodnim obvezama EU-a. Mehanizam će se postupno uvoditi u relevantne sektore, a besplatne emisijske jedinice postupno će se ukidati, sve u cilju toga da se novim sustavom dodatno potiču inovacije i smanjenje emisija u industrijama u EU-u i izvan njega. Nadalje, od mehanizma će imati koristi sektori i poduzeća izvan EU-a koji su već smanjili udio ugljika u svojim proizvodnim **ciklusima** ili oni u kojima se primjenjuje sličan sustav. Stoga on predstavlja poziv našim međunarodnim partnerima da zajedno povećaju ambicije u području klimatske politike.

Globalni odmak od fosilnih goriva već je u tijeku, a njegovi učinci nadilaze klimu i okoliš jer uključuju i geopolitičke učinke. EU mora u skladu s tim prilagoditi svoje politike kako bi osigurao stabilnu tranziciju, uključujući i izvan svojih granica. U tom duhu Europska komisija uskoro će predstaviti novo zakonodavstvo kako bi EU što je moguće manje sudjelovao u krčenju i degradaciji šuma diljem svijeta, a održivo korporativno upravljanje bilo uključeno u strategije poduzeća.

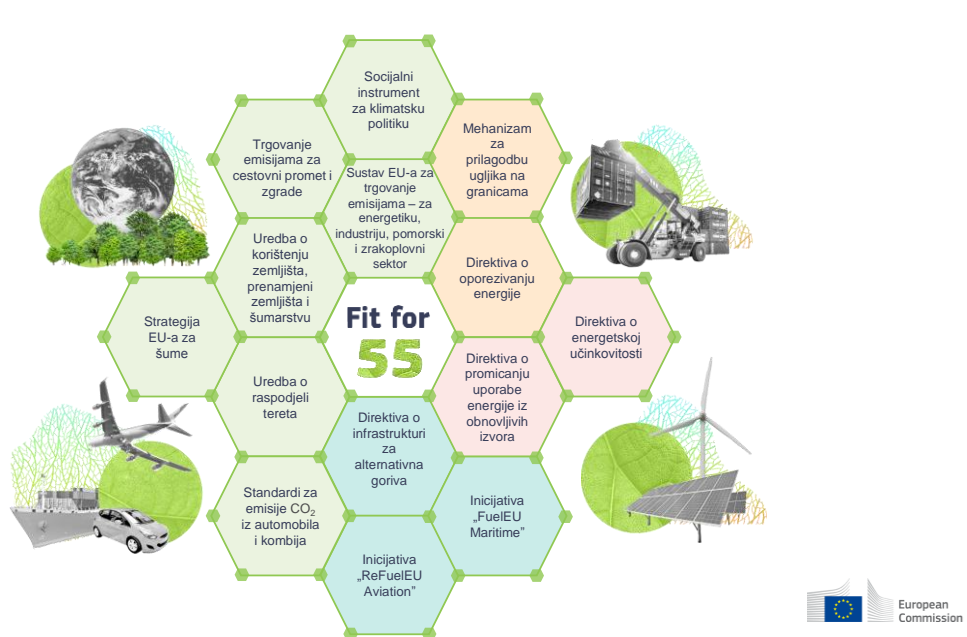
Očekujemo da će i naši partneri ispuniti svoje obveze na temelju Pariškog sporazuma i spremni smo na suradnju jačanjem **klimatske diplomacije EU-a**. Kako bismo intenzivirali suradnju s našim međunarodnim partnerima i olakšali globalni prelazak na gospodarstvo s nultim neto emisijama, za usklađivanje s tim ciljevima primijenit će se čitav spektar instrumenata vanjske politike EU-a. U sklopu svoje klimatske diplomacije u bilateralnim partnerstvima i multilateralnim organizacijama EU će se pobrinuti da pruža savjete, objašnjava, pomaže i ide na ruku svojim partnerima gdje je to moguće imajući pritom u vidu glavne ciljeve utvrđene u Pariškom sporazumu. To uključuje i potporu za financiranje borbe protiv klimatskih promjena kako bi se pomoglo ranjivim zemljama da im se prilagode i ulažu u smanjenje emisija stakleničkih plinova. Na globalnoj razini, EU i njegove države članice godinama osiguravaju najveće iznose javnih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena državama s niskim i srednjim dohotkom i nastavit će s tom praksom pridajući posebnu pažnju potrebama najmanje razvijenih zemalja.

5. ZAKLJUČAK

Europska unija temelji se na pretpostavci izrade zajedničkih politika za ostvarivanje zajedničkih interesa. Za postizanje ciljeva i ostvarivanje koristi od njih potrebna je solidarnost među državama članicama i među građanima; svatko mora dati svoj doprinos prema vlastitim mogućnostima i kompetencijama uz poštovanje nacionalnih osobitosti i različitih polaznih točaka u odnosu na krajnji cilj. Paket zakonodavnih prijedloga za ostvarivanje cilja od 55 % osmišljen je u tom duhu: države članice dijele teret na

troškovno najučinkovitiji način, uzimajući u obzir međusobne razlike, a pomoć se pruža onima kojima je najpotrebnija kako bi svi imali koristi od tranzicije.

U izradi paketa poseban je naglasak bio na postizanju prave ravnoteže mjera politike i ostvarenih prihoda kako bi se osmislila i potaknula pravedna i korjenita preobrazba u svim aspektima gospodarstva EU-a. Promjena važnosti jednog instrumenta neizbježno utječe na niz drugih instrumenata pa stoga uklanjanje bilo koje od predloženih mjera iziskuje prilagodbu mjera u drugim područjima. Kako bi Europska unija bila spremna za ostvarivanje cilja smanjenja emisija od 55 %, potrebni su nam svi ti instrumenti i njihova ravnoteža.

Paketom zakonodavnih prijedloga za ostvarivanje tog cilja uzima se u obzir da građanima EU-a treba ponuditi bolje informacije, pristupačne opcije i odgovarajući poticaj kako bi se mijenjala pojedinačna ponašanja, što će nam svima pomoći da živimo u ravnoteži s okolišem i planetom. Građani svih regija i dobi bit će aktivno uključeni u njegovu provedbu, na primjer putem europskog klimatskog pakta i panela građana u sklopu Konferencije o budućnosti Europe. Paketom se uzima u obzir djelotvornost određivanja cijene ugljika te se naglašava ekonomska moć poduzeća i tržišta kako bi se u našem gospodarstvu ostvarile strukturne promjene kojima se osiguravaju čišći i zdraviji proizvodi i usluge koji su nam potrebni. Naposljetku, njime će se EU-u omogućiti da oblikuje dugoročna ulaganja, usmjerava tržišta i uvede nove zelene standarde. Upravo će ta kombinacija pripremiti EU za klimatski neutralnu budućnost.

Izazovi klimatskih promjena zahtijevaju globalni odgovor: EU će nastaviti aktivno surađivati s partnerskim zemljama kako bi podupro klimatsku i energetske transformaciju na globalnoj razini.

Komisija je sada predstavila potrebne prijedloge kako bi EU mogao ispuniti svoje obaveze i ciljeve te kako bi istinski prihvatio preobrazbu koja nam predstoji. Pozivamo Europski parlament i Vijeće da brzo počnu zakonodavni rad na danas predstavljenim prijedlozima

te da ih pritom tretiraju kao cjelovit paket, poštujući međusobnu povezanost njegovih dijelova.

Ključno desetljeće već je počelo. EU mora što prije osmisliti i pripremiti svoje instrumente politike kako bismo ostvarili cilj smanjenja neto emisija od 55 % do 2030. i postali prvi klimatski neutralan kontinent do 2050.